

TALOUSARVIOALOITE 700/2004 vp

Määrärahan osoittaminen vankien kuntoutukseen

Eduskunnalle

Suomessa vankiluku kääntyi kasvuun vuonna 1999. Vuonna 1999 vankeja oli 2 631, mutta vuosi sitten lokakuussa jo 3 562. Ennusteen mukaan vankeja on ensi vuonna keskimäärin 3 700. Kansainvälisissä vertailuissa Suomi on viime vuosien kasvun myötä siirtynyt Euroopan vankitilastossa alimmalta tasolta keskitason tuntumaan.

Lisääntyneen vankimäärän vuoksi vankilat ovat liian täysiä, eikä henkilökuntaa ole riittävästi. Tavoitteeksi asetettu henkilöstön ja vankien välinen suhdeluku 1:1 tai 1:0,9 on kaukainen, sillä vain muutamissa laitoksissa on edes 0,75 työntekijää yhtä vankia kohden. Muissa Pohjoismaissa henkilökuntaa on vankilukuihin suhteutettuna 20—25 % enemmän kuin Suomessa. Nämä työntekijät työskentelevät lähinnä tehtävissä, jotka edesauttavat vankien rikoskierteen katkaisemista ja syrjäytymisen ehkäisyä. Henkilöstön puute Suomen vankiloissa lisää vankien turvattuutta, vaikeuttaa päihdekuntoutusta ja pitää yllä poikkeuksellisen korkeaa rikosten uusimisriskiä.

1990-luvulla vankeusrangaistuksen uusijoiden suhteellinen määrä pysyi melko vakaasti vakaassa 60 %:ssa. Vuoden 2002 tilastojen mukaan noin 90 % vapautuneista nuorisovangeista päätyy uudestaan vankilaan. Puolet uusijoista aloittaa uuden vankeusrangaistuksensa jo yhden vuoden sisällä. Lähes kaikki vankeusrangaistuksen uusineet (97 %) uusivat rikoksensa viiden vuoden sisällä. Vankeusrangaistuksen uusiminen on Suomessa hieman yleisempää kuin muissa Poh-

joismaissa. Ruotsissa vankeusrangaistuksen uusii noin 45 % vapautuneista, Norjassa ja Islannissa noin 50 % ja Tanskassa vain noin 30 %.

Vangit ovat tulleet entistä moniongelmaisemmiksi, ja yksilöllisen hoidon ja ohjauksen tarve on korostunut. Suurella osalla vangeista on muiden sosiaalisten ongelmien lisäksi vaikea päihdeongelma. Nykyisellään vankeinhoidon rahoituksesta entistä suurempi osa menee peruskoulutusta suorittavien vankien koulutusmenoihin ja entistä sairaampien potilaiden terveydenhuoltomaihin. Tämä on pois vankeinhoidon perustoinnasta. Samalla vankien tuottava työtoiminta on vähentynyt.

Suomi on ratifioinut vankeinhoitoa koskevat kansainväliset sopimukset, ja eduskunta on määritellyt tason, jolla vankeinhoidon tulee olla. Nykyisillä resursseilla vankeinhoito ei näitä kriteerejä kuitenkaan kaikilta osin täytä, ja siksi vankeinhoidon resursseja on lisättävä erityisesti henkilökunnan osalta, jotta vankien kuntoutuksesta voidaan huolehtia riittävässä määrin. Tämä aloite on osa kristillisdemokraattien vaihtoehtobudjettia ja kriminaalipoliittista toimenpideohjelmää.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta ottaa valtion vuoden 2005 talousarvioon momentille 25.50.21 lisäyksenä 3 000 000 euroa vankien kuntoutukseen.

TAA 700/2004 vp — Leena Rauhala /kd ym.

Helsingissä 24 päivänä syyskuuta 2004

Leena Rauhala /kd
Toimi Kankaanniemi /kd
Sari Essayah /kd

Bjarne Kallis /kd
Päivi Räsänen /kd
Kari Kärkkäinen /kd